



МІЖКУЛЬТУРНИЙ Діалог

● gs_radaspilnot@ukr.net ●

www.spilka-radaspilnot.org

ВІД МІЖНАЦІОНАЛЬНОГО ДІАЛОГУ — ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ! ● №2 (2) жовтень–листопад 2025 р. R30-06463 ●

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ГАЗЕТА ГРОМАДСЬКОЇ СПІЛКИ «РАДА НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ 2025» (РНСУ)

З ДНЕМ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ!



Шановні друзі!

Прийміть наші найщиріші вітання з Днем української писемності та мови — святом, що об'єднує всіх, хто любить, поважає й розвиває українське слово!

Українська мова — це наш спільний духовний скарб, міст, що з'єднує покоління та громади різного походження, допомагає нам разом творити майбутнє вільної та сильної України.

Сьогодні ми віддаємо шану багатовіковій історії та тим, хто захищає право українців говорити, думати і мріяти рідною мовою.

Рада національних спільнот України з гордістю підтримує розвиток державної мови, адже кожна національна спільнота, збагачуючи культурний простір нашої Батьківщини, водночас робить і свій внесок у її мовну силу та єдність.

Дорогі друзі! Бажаємо вам натхнення, творчих успіхів, нових звершень і ще більшої любові до українського слова!

Хай мова об'єднує всіх нас на шляху до перемоги та процвітання нашої України!

З повагою

Голова Громадської спілки

«Рада національних спільнот України 2025»

Ашот Аванесян



**Дорогі друзі! Шановні захисники
та захисниці України!**

Вітаю Вас із Днем

захисників і захисниць України!

Це свято мужності, відваги та самовідданості, символ любові до рідної землі й готовності боронити її від усяких загроз.

Ваша сила, стійкість і незламність є прикладом справжнього патріотизму та надихає кожного з нас. Завдяки Вам ми маємо можливість жити, працювати й мріяти про мирне майбутнє для України.

Бажаю Вам міцного здоров'я, Божого благословення, надійного тилу й віри у Перемогу!

Низький уклін і безмежна вдячність за Вашу віддану службу та жертвність.

Слава Україні!

**З повагою, Голова Ради національних спільнот України
Ашот Аванесян**



ЗУСТРІЧ ІЗ ЗАСТУПНИКОМ МІНІСТРА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ МИКОЛОЮ ТРОФИМЕНКОМ



Керівництво та представники Ради національних спільнот України провели зустріч із заступником Міністра освіти і науки України з питань розвитку вищої освіти Миколою Трофименком. У зустрічі взяли участь: Ашот Аванесян, Степан Махсма, Сергій Петков, Василь Келіогло, Світлана Карпик та представниця Офісу Ради Європи в Україні Наталія Олійник.

Обговорили спільні кроки, які допоможуть зробити освіту для національних спільнот більш відкритою, живою та справедливою, а саме:

- систематизувати пропозиції від громад і передати їх до профільних підрозділів МОН;

- підготувати велику зустріч із широким колом організацій, щоб визначити пріоритети на рік уперед;
- розвивати університети як простори мовних і культурних студій національних спільнот;
- підтримувати підхід, де знання української мови поєднуються з вивченням мов і культур своїх спільнот — без протиставлення, у єдиній освітній системі.

Освіта у воєнний час — це про силу зв'язків. Коли дитина впевнено говорить українською й водночас знає мову своїх предків — це про повагу, пам'ять і єдність.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ДЛЯ МАРІУПОЛЯ: ВІД ВСТАНОВЛЕННЯ ПРАВДИ ДО ЗАХИСТУ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛИХ

Омбудсман України Дмитро Лубінець взяв участь у панельній дискусії до Дня міста-героя «Справедливість для Маріуполя: запит, мета та маршрут» у межах відкриття виставки «Mariupol Justice» в Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра».

«Дякую міському голові Маріуполя Вадиму Бойченку за ініціативу, присвячену героїчній обороні міста, трагедії його мешканців під час російської окупації та незламності маріупольців», — підкреслив Омбудсман України.

Уповноважений наголошує, що справедливість для Маріуполя озна-

чає не лише встановлення правди й відповідальності агресора, а передусім поновлення порушених прав постраждалих. Це — відшкодування та компенсації за втрачене житло, гарантії соціального захисту для ВПО, повернення незаконно переміщених та депортованих дітей.

«Вже сьогодні є приклади такої підтримки. Мережа центрів внутрішньо переміщених осіб «ЯМаріуполь» стала справжнім осередком допомоги. Під час мого робочого візиту до Одеси я відвідав один із таких центрів. Це унікальний приклад солідарності та взаємодії між

громадами», — зазначив Дмитро Лубінець.

«Україна щодня працює над цим. Але для того, щоб такі злочини більше ніколи не повторювалися, світ має створити дієвий міжнародний інструмент реагування на агресію та масові порушення прав людини. Безкарність агресора підриває довіру до глобальної системи безпеки. Захист прав маріупольців — це про справедливість та повагу до кожної долі», — підсумував Омбудсман України.

Вадим Бойченко, Тетяна Ломакіна, Noel Calhoun, Микола Трофименко



ФОРУМ ПОЛЬСЬКИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ



Львівська область
стала центром польського
національно-культурного руху

З 2 по 5 жовтня 2025 року Львівська область стала справжнім центром польського національно-культурного життя в Україні.

Тут відбувся З'їзд організацій польської меншини в Україні, який об'єднав представників польських товариств з усієї країни.

Серед спікерів були політики, науковці, педагоги й громадські діячі з обох країн.

У заході взяли участь понад 100 учасників. Серед них були представники польських організацій, викладачі польської мови, журналісти, харцери та підприємці польського походження.

Організаторами заходу були Центр польської культури та європейського діалогу в Івано-Франківську й Фондація „Wolność i Demokracja”.

З'їзд став важливою платформою для обговорення проблем, з якими стикаються поляки в Україні, а також для презентації пропозицій щодо їх вирішення.

Під час обговорень кожен учасник мав можливість долучитися до спільної стратегії співпраці, популяризації польської мови, обговорення освітніх викликів та захисту прав національних меншин. Дискусії про-



ходили не лише на панельних сесіях, а й у робочих групах, що дозволило кожному висловити свою думку й активно включитися в діалог.

Цей захід став часом корисних розмов, глибоких рефлексій і спіль-

ної мотивації для подальшої роботи на користь польської громади в Україні.

Анастасія Стрельцова-Ніколенко.
Фотографії Życie
Polskie w Odessie



РОСІЯ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ: 11 РОКІВ ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

У Центрі захисту прав дитини Омбудсман України Дмитро Лубінець говорив про злочини Росії проти дітей України з Міністеркою з європейських справ Данією Марі Б'єрре.

Він розповів, що Росія впродовж 11 років свідомо викрадає українських дітей. Це стратегія війни і рішення військово-політичного керівництва. Росія примусово переміщує дітей на ТОТ, депортує їх на територію РФ, змінює персональні дані і документи, примушує говорити російською, милітаризує систему освіти і готує дітей до війни.

Також поспілкувалися з родиною, де батько провів 3,5 роки

в полоні, а його дружину й дітей вдалося вивести з тимчасово окупованої території. Це історія одночасно і про викрадені роки життя, яких не повернути, і про стійкість, віру та майбутнє.

«Повернуті діти і їх родини потребують підтримки. Для цього ми продовжуємо співпрацю з міжнародними партнерами. Щиро вдячний за візит та висловлюю глибоку подяку уряду Данії за послідовну й незмінну підтримку України», — зазначив Омбудсман.

Marie Pierre, Christian Hagelin,
Muxajlo Snacov,
Oksana Cherviakova



ЗАПРОШЕННЯ ДО УЧАСТІ: НАВЧАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ З ПІДХОДІВ РАДИ ЄВРОПИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕКТОРІ



Проект Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV» у співпраці з Міністерством молоді та спорту України та Українською асоціацією молодіжних рад запрошує молодих людей подавати заявки для участі у навчанні з молодіжної політики, заснованої на підходах участі молоді та громадської участі в процесі ухвалення рішень на основі стандартів Ради Європи. Програма навчання також передбачає участь у круглому столі з молодіжними лідерами і лідерками з України та інших

держав-членів Ради Європи на тему демократичної участі молоді та молодіжної роботи з огляду на зусилля з відбудови.

Мета навчання — створення мережі молодих людей для мультиплікування підходів Ради Європи у молодіжному секторі в Україні, впровадження молодіжної перспективи та посилення участі молодих людей у процесах ухвалення рішень на локальному, регіональному та національному рівні у воєнний та післявоєнний період.

До участі в навчанні запрошуються молоді люди віком від 18 до 35 років, які готові мультиплікувати підходи Ради Європи у молодіжному секторі в Україні, впроваджувати молодіжну перспективу та посилювати участь молодих людей у процесах ухвалення рішень на локальному, регіональному та національному рівнях.

Ознайомитись із деталями програми навчання можна за посиланням: <https://rm.coe.int/-/488028ee27>

ЩИРА ПОДЯКА ПРАЦІВНИКАМ ПОСОЛЬСТВА ГРУЗІЇ В УКРАЇНІ!



Висловлюємо нашу глибоку вдячність Тимчасовому повіреному у справах Іраклі Абесадзе та консулу Карло Чхаїдзе за підтримку й допомогу українським дітям-сиротам та внутрішньо переміщеним особам у Грузії, а також за сприяння у санаторно-оздоровчому лікуванні ветеранів війни та військовослужбовців. Дякуємо за співпрацю та зміцнення дружніх українсько-грузинських відносин.

Українсько-грузинські відносини завжди будувалися на вза-

ємній повазі, підтримці та спільному прагненні до свободи. Наші народи пов'язують вікові традиції дружби, культурної близькості та спільних цінностей. У найважчі моменти історії Україна і Грузія неодноразово стояли пліч-о-пліч, демонструючи світові силу єдності та непохитність у боротьбі за незалежність і гідність.

Окрема подяка голові грузинської спільноти Хв'ічі Мепарішвілі за організацію чудової зустрічі.

15 жовтня 2025 року у стінах Дипломатичної академії України (Київ) відбувся День гагаузької культури, організований Асоціацією гагаузьких товариств на чолі з Юрієм Дімічюло та Союзом гагаузів України під керівництвом Василя Келіоглу, за підтримки Міністерства закордонних справ України — зокрема, завдяки особистому сприянню Міністра МЗС Андрія Сибіги.

Гагаузи — тюркський народ із однією з найдавніших тюркських мов, який сповідує християнство. Внаслідок історичних міграцій гагаузи кілька століть тому осіли на території сучасної Одеської області. Сьогодні в Україні проживає близько 32 тисяч гагаузів. Відомі своєю працелюбністю, виноробством, аграрною культурою та унікальною сумішшю українських, тюркських і балканських традицій, вони є невід'ємною частиною культурного розмаїття нашої країни.

Гагаузи України не лише зберігають свою унікальну культуру й традиції, а й роблять вагомий внесок у сучасне життя держави. Окремою сторінкою є їхній внесок у оборону України. Серед гагаузької громади близько 1000 військовослужбовців, які сьогодні захищають нашу державу у складі Збройних Сил України. Гагаузи також активно залучені до волонтерського руху: спільно з турецькими партнерами створено організацію «Буджак Реліз», громада підтримує діяльність фонду «Бойові Янголи», допомагає в евакуації людей із зон бойових дій. Разом з американськими та литовськими партнерами

ДЕНЬ ГАГАУЗЬКОЇ КУЛЬТУРИ



було закуплено й передано ЗСУ транспорт, бронжилети, рації, каски, медичні рюкзаки і генератори. Гагаузька громада України демонструє стійкість, солідарність і справжню любов до своєї країни. Ми висловлюємо щирі подяку всім, хто служить і волонтерить, і вшановуємо світлу пам'ять тих, хто віддав життя за Україну.

Україна є унікальною завдяки своїй культурній мозаїці, що налічує понад 130 національних спільнот. Гагаузи — невід'ємна частина південного українського простору, тісно пов'язані з будацьким степом, теплим бризом озера Ялпу і багатовіковою історією Бессарабії. Це не лише регіональна особливість, а й велика історична цінність для всієї держави. Саме тому збереження гагаузької культури та мови є важ-

ливим завданням не лише України, але й міжнародних інституцій — зокрема ООН, ЮНЕСКО й американської лінгвістичної організації 7000 Languages, які підтримують розвиток і цифровізацію малих мов світу. Також гагаузи мають багато спільних проектів з Офісом Ради Європи, інституції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та іншими європейськими партнерами.

Гагаузька спільнота активно співпрацює з Радою національних спільнот України, бере участь у загальнонаціональних заходах, культурних й освітніх проектах. Представники громади входять до Молодіжної ради національних спільнот України, де просувають питання міжкультурного діалогу, захисту прав нацменшин та збереження культурної спадщини.

Під час заходу виступаючи розповіли про багатогранне життя гагаузької громади в Україні, підкресливши вагомий внесок українців гагаузького походження у мистецтво, науку, освіту, дипломатію, медицину, спорт та оборону держави, а також окремо вшанували Героя України, бригадного генерала Миколу Паласа й інших діячів, які гідно представляють наш народ.

Подія зібрала понад 300 гостей і представників близько 70 іноземних дипломатичних місій; урочисто відкрив її Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга разом із Послом Туреччини та Головою ДЕСС Віктором Єленським. Важливою частиною програми стали унікальні експонати з Одеського обласного гагаузького центру й музею села Котловина (Болбока): старовинні килими з давньою символікою, а також

надзвичайно рідкісні сусаки (декоративні побутові предмети з висушеного гарбуза з традиційним випалюванням орнаментів — майстрів цієї техніки вже майже не залишилося), представлені під керівництвом директорки центру Ольги Кулаксіз. На сцені виступили дитячий і дорослий ансамбль «Севда Юлю» та співачка Наталя Деніз, яка виконала гагаузькі народні пісні й особливу версію «Ой у лузі червона калина» гагаузькою мовою, символічно підкресливши зв'язок гагаузів з Україною. Атмосферу доповнила дегустація традиційних страв — каурми, сарми, кирири і бессарабських напоїв, адже культуру неможливо відчутися без її смаку. Наукову складову свята сформували доповіді про історію, походження гагаузів та їхню роль у сучасній Україні, що підкреслило глибину їх ідентичності й значення гагаузької громади у багатокультурному просторі держави.

У Дні гагаузької культури взяли участь лідери гагаузької спільноти з різних міст України, керівництво Ради національних спільнот України, понад 30 керівників і представників різних національних спільнот та корінних народів, а також очільники іноземних дипломатичних представництв в Україні.

Дякуємо представникам гагаузької спільноти за чудовий захід і можливість ближче познайомитися з багатокультурною своєю державою.

(Продовження в наступному номері газети).

Прес-центр РНСУ



ПРОЄКТ З ТРЬОХ ПОКОЛІНЬ



Думка на майбутнє для створення координаційної ради юнаків різних національних спільнот. Працюємо завжди разом та допомагаємо один одному.

На фото: друге (з 19 до 35 років) та третє (з 36 років та вище) покоління. Першого покоління немає з нами на фото (це з 14 до 18 років).

Молодь і юнацтво національних спільнот України — це наше майбутнє, енергія розвитку та єдності.

Саме вони стають мостом між культурною спадщиною своїх предків і сучасними європейськими цінностями. Молоді представники різних національних спільнот зростають у спільному українському домі, зберігаючи власну ідентичність, мову та традиції, водночас активно долучаються до громадського, культурного й волонтерського життя держави.

Їхня активна позиція, креативність, освіченість і прагнення до змін

є основою формування сильної та демократичної України. Важливо, щоб молодь відчувала підтримку держави й суспільства, могла реалізувати свій потенціал у науці, культурі, політиці та громадських ініціативах.

Єдність у різноманітті — це сила нашої країни. І саме молоді національних спільнот є тією силою, що будувати мости взаєморозуміння, поваги та співпраці між усіма народами України.

Всіх наших колег просимо долучитися до цих проектів і разом створювати координаційну раду молоді першого покоління, нам це дуже потрібно, по одному представнику активної молоді з 14 до 18 років з кожної спільноти. Напишіть, будь ласка, контакти на електронну пошту: gs_radaspilnot@ukr.net

Наше майбутнє без активної молоді не може мати подальшого розвитку діяльності наших організацій та державотворення в цілому.

Автор ідеї — Ашот Аванесян

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ BIZ

18 жовтня стартував Всеукраїнський семінар-практикум BIZ на тему: «Оцифрування культурної спадщини: робота з архівами та музеями. Збереження та презентація спадщини німців України».

Цей захід об'єднав фахівців архівної, музейної та громадської сфер задля спільної мети — зберегти й осучаснити пам'ять про німецьку спільноту в Україні через цифрові технології та партнерство.

Семінар відкрила Людмила Коваленко-Шнайдер, керівниця BIZ-Ukraine / Deutsches Haus-Kyjiw. «Оцифровуючи спадщину, ми не просто зберігаємо її — ми повертаємо їй голос і даємо нове життя», — наголосила вона, окреслюючи головне завдання проекту.

Першим виступив Володимир Лейсле, голова Ради німців України, який представив огляд сучасних викликів у збереженні культурної спад-



щини німців України. Він поділився досвідом польових експедицій та роботою над створенням віртуального музею причорноморських німців.

«Наш обов'язок — задокументувати сьогодні те, що завтра може стати недосяжним», — підкреслив В. Лейсле.

У сесії Ольги Бажан, директорки Центрального державного архіву громадських об'єднань та українців, йшлося про принципи оцифрування документальної спадщини та роботу з унікальними фондами.

Далі Наталія Бабіна, начальниця відділу формування Національного архівного фонду Центрального державного архіву громадських об'єднань та українців, провела воркшоп, присвячений архівуванню матеріалів громадських організацій, а Наталія Кашеварова, докторка історичних наук Інституту історії України НАН України,

представила європейські підходи до збереження переміщених культурних цінностей у контексті цифровізації.

Висловлюємо щирі подяку референтам за їхню фаховість, глибокі аналітичні підходи та готовність ділитися досвідом. Саме завдяки таким професіоналам культурна спадщина отримує нове життя.

Підсумком першого дня стала презентація успішних кейсів цифрових проектів та ініціатив, реалізованих громадськими організаціями етнічних німців України.

Проект реалізує БО «Німецький Дім — Київ» з ініціативи Ради німців України за фінансової підтримки Міністерства внутрішніх справ Федеративної Республіки Німеччини через БФ «Товариство Розвитку».

Джерело: <https://www.facebook.com/DeutschesHausKyjiw>

ВШАНОВУЄМО ДЕНЬ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ!



Шановні Друзі! Представники всіх національних спільнот!

Сьогодні ми вшановуємо День Гідності та Свободи — день, що назавжди закарбувався в історії нашої держави як символ мужності, єдності та непохитного прагнення українського народу жити у вільній, демократичній та справедливій країні.

Цей день нагадує нам про те, що гідність — це внутрішня сила кожної людини, а свобода — наш спільний скарб, який ми захищаємо разом, незалежно від походження, культури чи віри. В усі вирішальні моменти історії представники різних національних спільнот стояли пліч-о-пліч, виборюючи майбутнє для України.

Рада національних спільнот України висловлює глибоку шану всім, хто віддав своє життя за мир і свободу, а також вдячність кожному, хто щодня працює заради розвитку і зміцнення нашої держави.

Нехай у наших серцях завжди живе гідність, а в нашому суспільстві панують єдність, повага та взаєморозуміння. Разом ми сильні. Разом — незламні.

З Днем Гідності та Свободи!

ДВНАДЦЯТЕ ЗАСІДАННЯ МІЖУРЯДОВОЇ УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ КОМІСІЇ У БЕРЛІНІ

Дванадцять засідань Міжурядової українсько-німецької комісії із співробітництва у справах осіб німецького походження, які проживають в Україні, відбулося 9 жовтня 2025 року у Берліні. Німецьку делегацію очолив Уповноважений Федерального уряду Німеччини з питань переселенців і національних меншин проф. д-р Бернд Фабріціус. Співголовою Міжурядової комісії з української сторони виступив Голова Державної служби України з етнополітики та свободи совісті Віктор Єленський.

Комісія розглянула роботу, здійснену за період після її останнього засідання 22 жовтня 2021 року, позитивно оцінила результати роботи обох сторін та вказала на необхідність подальшої реалізації спільних проєктів на регіональному та державному рівнях. Комісія високо оцінила роботу Ради німців України та зазначила, що самоорганізація ефективно реалізує програму підтримки німців в Україні. Під час засідання Володимир Лейсле, голова Ради німців України, подякував урядам обох країн за підтримку. Тези доповіді доступні на порталі німців України.

Результати засідання Міжурядової українсько-німецької комісії представлені в комюніке.



Die 12. Sitzung der Deutsch-Ukrainischen Regierungskommission für die Angelegenheiten der in der Ukraine lebenden Personen deutscher Abstammung fand am 09. Oktober 2025 in Berlin statt. Sie wurde durch die Co-Vorsitzenden, den Beauftragten der Bundesregierung für Aussiedlerfragen und nationale Minderheiten, Herrn Prof. Dr. Bernd Fabritius, und den Vorsitzenden des Staatsdienstes der Ukraine für Ethnopolitik und Gewissensfreiheit, Herrn Viktor Yelenskyi, geleitet.

Die Kommission erörterte die seit ihrer letzten Sitzung am 22. Oktober 2021 geleistete Arbeit, bewertete die Arbeitsergebnisse beider Seiten positiv und wies auf die Notwendigkeit der weiteren Umsetzung gemeinsamer Projekte auf region-

aler und staatlicher Ebene hin. Die Kommission würdigte die Arbeit des Rates der Deutschen der Ukraine und stellte fest, dass die Selbstorganisation das Unterstützungsprogramm für die Ukrainedeutschen wirksam umsetzt.

Während der Sitzung dankte Volodymyr Leysle, Vorsitzender des Rates der Deutschen der Ukraine, den Regierungen beider Länder für ihre Unterstützung. Die Thesen des Berichts sind auf dem Portal der Deutschen der Ukraine verfügbar.

Die Ergebnisse der deutsch-ukrainischen Regierungskommission sind in einem Kommuniqué zusammengefasst.

Джерело: <https://deutsche.in.ua/>

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ В СЕРЦІ ЄВРОПИ: ДОСВІД НА ФОРУМІ В БРЮССЕЛІ



17 жовтня у стінах European Parliament в Брюсселі відбувся Міжнародний форум «Жіноче лідерство та сімейний бізнес у часи викликів», який зібрав українок і жінок-лідерок із понад двадцяти країн світу — від Канади до Іспанії, від Польщі до Вірменії, від Швейцарії до Португалії.

Подію організували OpenDoors — support for Ukrainians, Журнал «БізнесWOMAN» та Business Woman Club. Форум став простором для натхнення, єдності та співпраці між українками й міжнародними партнерками, які об'єднані спільною метою — підтримати Україну під час війни.

Захід відкрився хвилиною мовчання на честь українських захисників. Pina Piscierno, віцепрезидентка Європейського парламенту, наголосила, що українські жінки стали прикладом сили та незламності для всього світу. Дмитро Лубінець, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, підкреслив, що саме жінки сьогодні формують гуманітарний і моральний фундамент відбудови держави.

Форум об'єднав політикинь, дипломаток, підприємниць і представниць громадського сектору, які поділяють спільні цінності — відповідальність, лідерство та віру в майбутнє України. Захід організували та модерували Аня Крисюк, засновниця Business Woman, і Lana Pelykh, керівниця OpenDoors.

Серед учасниць форуму були представниці українських діаспор із різних країн Європи, Азії та Північної Америки. Від України у Вірменії Олена Шевчук мала честь представляти нашу громаду й долучитися

до міжнародного обговорення й зустрічей у межах події.

Форум став яскравим доказом того, що український жіночий голос лунає в самому серці Європи — сильний, об'єднаний і сповнений гідності.

Світ змінюють не лише уряди чи політики — його змінюють люди. І сьогодні цей голос дедалі частіше звучить українською.

Жінки України — це наша м'яка сила, що творить майбутнє. Бо жінка може все!

Олена Шевчук



ОДЕСЬКИЙ БАБИН ЯР — НІКОЛИ ЗНОВУ!



23 жовтня 2025 р. за ініціативи Одеської регіональної асоціації євреїв — колишніх в'язнів гетто і нацистських концтаборів (голова — Шварцман Роман) ми зібралися на Люстдорфській дорозі, 27 — місці величезної трагедії, де восени 1941 р. було спалено та розстріляно майже 25 тис. мирних жителів Одеси, переважно — євреїв. Мені здається, що ця земля досі пам'ятає крики, полум'я, безвихідь, біль і страждання цих людей.

Це місце — одеський Бабин Яр. Нині воно означене двома пам'ятниками, які є теж певними символами нашої спільної історії. Перший — радянський — із написом про абстрактних «радянських громадян». Другий — український, який повернув істину: це були одесити, це були переважно люди єврейської національності.

На цьому місці має постати меморіал «Проти забуття». Цей проєкт підтримала Німеччина — країна, яка знає ціну покаяття і відповідальності. Кураторка меморіалу, пані Марілуза Бек, дізнавшись про цю трагедію, сприяла організації конкурсу на кращий проєкт меморіалу, у якому перемогли архітектори Наталія Головченко та Костянтин Марков. Вони побачили цей простір як парк пам'яті й світла, де кожен зможе відчутти біль цієї землі, але й надію на людяність, на пам'ять, на мир. Віримо, що задумане буде реалізоване.

У 2021 році тут було закладено капсулу часу — послання для майбутніх поколінь, де були написані слова: «Страждання, які неможливо виміряти, не можуть бути вилікувані, тому ми схилимо наші голови у покорі й соромі, і беремо на себе зобов'язання, яке звучить: — НІКОЛИ ЗНОВУ!».

А далі був лютий 2022 року.

І бачимо, що знову все повторюється. Раніше нацистська машина смерті намагалася знищити людей лише за те, що вони народилися євреями. А нині, у XXI столітті, ми знову стикаємося з подібним варварством — росія веде геноцидну війну проти багатонаціонального народу України.

Як і тоді, зло прикривається брехливими словами — тоді це була «боротьба з ворогами рейху», сьогодні — «денацифікація» українців. За цими словами знову стоїть те саме: ненависть, руйнування, смерть. Але ми приходимо на це місце, щоб пам'ятати жила — у слові, у наших серцях і у наших діях. Як сказано в книзі пророка Ісаї: «Я дам їм у Домі Своєму і в стінах Своїх пам'ять і ім'я, що не зникне ніколи».

Це має бути нашим спільним моральним обов'язком перед тими, хто згорів тут, і перед тими, хто сьогодні гине за свободу України — пам'ятати, вшановувати, і зробити все можливе, щоб людство не повторювало таких злочинів. Вічна пам'ять загиблим.

Ярослава Різнікова

КОНЦЕРТ УКРАЇНО-ГРЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ «СКАРБИ РОДУ: ХОРОВІ ПІСНЕСПІВИ ЕЛЛАДИ ТА УКРАЇНИ»

30 жовтня 2025 року у приміщенні Будинку Актора відбувся неймовірний концерт україно-грецької культури «Скарби Роду: Хорові піснеспіви Еллади та України».

Організаторами заходу виступили Енотіта/Ενότητά/Enotita — грецьке товариство (Київ) та Хор Moravski. Цей захід став можливим завдяки надзвичайно важливій підтримці Греції in Ukraine-Греція в Україні Посольства Греції в Україні, в особі Надзвичайного і Повноважного Посла Греції в Україні, пана Панделіса Александроса Дімітракопулоса, а також завдяки підтримці друзів з Греції Voci Contra Tempo — Female Vocal Ensemble (μαέστρο κα Σοφία Πολδάση, Θεσσαλονίκη), то εργαστήρι μουσικής Ρυθμότοπος (μαέστρο κα Ιουλία Παλαδοπούλου, Πάτρα).

Концерт став щирим голосом підтримки. Підтримки всіх наших українців та українців грецького етнічного походження, які в умовах жорстокої війни продовжують працювати в Україні, захищають нашу землю та борються за ті демократичні цінності, які є спільними для наших двох народів, для всієї вільної Європи.

Організатори розкрили багатющу музичну палітру українського Еллінізму в Україні, показали, як глибоко



переплелися українські та грецькі культури.

Вперше на концерті «Скарби роду: хорові піснеспіви Еллади та України» лунали у виконанні Камерного хору MORAVSKI народні піснеспіви понтиційців, фракійців, румей, піснеспіви материкової Греції та неперевершені українські народні пісні.

Висловлюємо щире вдячність художній керівниці та диригенту Камерного хору MORAVSKI, пані Олені Радько, диригентам концерту: пані Вікторії Захарченко та пану Олександру Кравчуку, а також чарівній ведучій Дарії Кириленко — студентці Modern Greek and Translation

Studies at Kyiv National Linguistic University кафедри іспанської і ново-грецької філології та перекладу Київського національного лінгвістичного Університету.

Серед гостей на заході були присутні:

- Надзвичайний і Повноважний Посол Греції в Україні, пан Панделіс Александрос Дімітракопулос та співробітники Посольства Греції в Україні;
- Голова Федерація грецьких товариств України, пан Степан Махсма;
- Представники Місія «Ставропігія Вселенського Патріархату в Україні» — о. Володимир та о. Андрій;



– Перший заступник Голови Державної служби України з етнополітики та свободи совісті, пан Віктор Войналович;

– Голова Ради національних спільнот України, пан Ашот Аванесян.

Хорові піснеспіви Еллади та України стали для гостей заходу джерелом сили, натхнення та віри у спільну Перемогу і мир!

Дякуємо усім за неймовірний захід!

Photo credit: Igor Vasyliev.

Джерело: Ενότητά/Ενότητά/Enotita — грецьке товариство, Київ

«ВРЯТУЙМО МОГИЛИ ПРЕДКІВ ВІД ЗАБУТТЯ»

Це гасло впродовж багатьох років надихає всіх, хто незалежно від погоди чи обставин, активно бере участь у благородній акції з прибирання польських надгробків на Байковому кладовищі в Києві



У суботу, 18 жовтня, за традицією, група активістів, які представляють польські організації, що входять до складу Польського союзу України, розпочала спільну роботу з упорядкування та відновлення польських поховань.

На Байковому кладовищі спочивають видатні поляки, які зробили значний внесок у розвиток Києва в XIX–XX століттях — лікарі, вчи-

телі, інженери, священнослужителі, громадські діячі та митці. Їхня праця і самовідданість допомогли місту набути нового обличчя, а їхні могили сьогодні є не лише свідченням історії, а й символом польської присутності у столиці України.

Починаючи з 1992 року, завдяки ентузіазму та наполегливості активістів організації «Згода», серед яких особливо відзначають покійних

Вікторію Радик та Чеслава Раубішко, вдалося врятувати від руйнування понад 600 польських могил. Сьогодні цю шляхетну місію з повагою, відданістю та відкритим серцем продовжує Союз поляків України.

– Понад 23 роки ми доглядаємо польські поховання на Байковому кладовищі. Ми дбаємо про те, щоб вони не руйнувалися і щоб польська присутність у Києві не зникла з нашої пам'яті, — наголосила президентка ЗПУ Леся Єрмак.

Акцію цього року організовано Związek Polaków Ukrainy у співпраці з Посольством Республіки Польща в Києві / Ambasada RP w Kijowie, яке представляв віцеконсул Томаш Сиповський. Дипломат активно долучився до прибирання, а також запалив лампачки на польських могилах як знак пам'яті та вдячності предкам.

У заході також взяли участь представники польської молоді, педагоги, громадські активісти та члени



ЧХУСОК — ГОЛОВНЕ КОРЕЙСЬКЕ СВЯТО ОСЕНІ

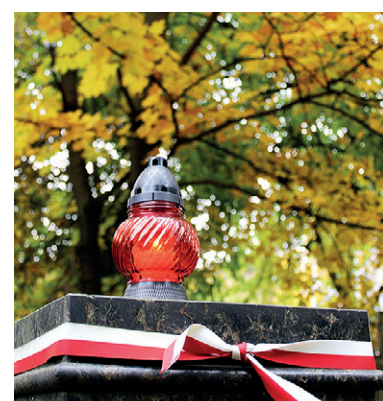


Корейська спільнота України провела головне свято осені! Чхусок — одне з найважливіших і найшанованіших свят корейського народу. Це свято врожаю, вдячності та родинного єднання. У ці дні корейська спільнота вшановує предків, дякує землі за щедрий урожай і збирається за спільним столом, щоб поділитися традиційними стравами, теплом і спогадами.

Чхусок символізує гармонію людини з природою, шану до родини та збереження духовних і культурних традицій. Для корейців це час повернення до своїх коренів, примирення, подяки та радості спілкування з близькими.

польських організацій Києва. Спільна праця стала не лише жестом турботи про спадщину, а й чудовою нагодою для зустрічі та розмови про цінності, що об'єднують покоління поляків в Україні.

Акція «Врятуймо могили предків від забуття» — це яскравий доказ того, що пам'ять про минуле живе. Вона зберігається любов'ю, вдячністю та почуттям відповідальності за спільну історичну спадщину
Джерело: <https://www.facebook.com/share/1A52Fb7bFw/?mibextid=wwXlfr>



УРЯД ПІДТРИМАВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ПРАВОВИЙ СТАТУС ІНОЗЕМ- ЦІВ, ЯКІ ЗАХИ- ЩАЮТЬ УКРАЇНУ



Кабінет Міністрів України підтримав законопроект, розроблений Міністерством у справах ветеранів України, який уточнює правовий статус іноземців та осіб без громадянства, що беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканості нашої держави.

Метою документа є створення чітких і справедливих правових підстав для перебування в Україні іноземців, які воюють у складі Збройних Сил України та інших сил оборони, надаючи військову чи гуманітарну допомогу, а також для членів їхніх родин.

Сьогодні в українських силах оборони служать тисячі іноземців — людей різних національностей, віросповідань і професій. Вони стали частиною нашої боротьби, воюють поруч із українцями, рятують поранених, допомагають громадам. Цей законопроект — про визнання їхньої відваги і про те, що держава цінує кожного, хто стоїть на боці свободи.

Документ передбачає збільшення терміну законного перебування в Україні після завершення контракту, запровадження спеціальної квоти імміграції для іноземців, які надавали допомогу українським силам оборони або перебували в полоні, а також визначення додаткових документів, що підтверджують статус учасника бойових дій чи особи з інвалідністю внаслідок війни. Крім того, передбачено введення спеціального посвідчення для виїзду за кордон у випадках, коли поновлення паспорта вимагає звернення до країни-агресора або держави, що не визнає територіальну цілісність України.

Прийняття цього законопроекту — прояв вдячності та шани до людей, які, не маючи українського громадянства, свідомо стали на захист нашої держави. Україна формує справедливу та зрілу державну політику, у якій кожен, хто боронить її незалежність, може розраховувати на захист, підтримку і визнання.

Після ухвалення урядом документ буде передано на розгляд до Верховної Ради України. Його схвалення стане черговим кроком до зміцнення системи державної підтримки тих, хто обрав Україну не випадково, а з переконання — як націю свободи, яку варто захищати.

Кабінет Міністрів України

Юлія Свириденко.

Наталія Калмикова, Руслан Приходько, Фархад Фархадов, Юлія Кіріллова, Oleg Shymanskyi

КРИМСЬКИЙ ТАТАРИН ІРФАН МІРЗОЄВ СТАВ ЧЕМПІОНОМ СВІТУ З ГРЕКО-РИМСЬКОЇ БОРОТЬБИ

У суботу, 25 жовтня, в офісі Меджлісу кримськотатарського народу / Qırımtatar Milliy Meclisi в Києві відбулася урочиста зустріч із кримськотатарським спортсменом Ірфаном Мірзоєвим, який нещодавно здобув золоту медаль на Чемпіонаті Світу з греко-римської боротьби серед спортсменів до 23 років.

Змагання проходили у сербському Новому Саді, де Ірфан став найсильнішим у ваговій категорії до 77 кг.

Привітати чемпіона світу та його наставника Lenur Temirov зібралися члени Меджлісу кримськотатарського народу і представники громадськості. Атмосфера зустрічі була сповнена гордості, радості й натхнення.

Тренер Ленур Теміров під час виступу наголосив, що ця перемога — не лише результат наполегливої праці спортсмена, але й приклад для всієї кримськотатарської молоді.



чемпіоном світу став кримський татарин, який захищає честь України. Це ще раз доводить, що серед кримських татар є не лише політики та політв'язні, але й спортсмени, митці, освітяни — люди, які прославляють свій народ у різних сферах.

Рефат Чубаров підкреслив, що для кримськотатарського народу важливо досягати високих результатів у всіх галузях життя — спорті, культурі, освіті та політиці. Таким



Сам Ірфан Мірзоєв подякував усім, хто підтримував його під час змагань, та розповів про шлях до чемпіонського титулу — непростий, але сповнений віри в себе, у свій народ і в Україну.

Від імені Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров вручив Ірфану Мірзоєву почесну грамоту за видатні спортивні досягнення, силу волі та гідне представлення України й кримськотатарського народу на міжнародній арені. Він привітав Ірфана з визначною перемогою та наголосив на її символічному значенні для всього кримськотатарського народу. Також зазначив, що дуже радий і пишається тим, що

чином ми демонструємо нашу силу і спроможність. І якщо легендою греко-римської боротьби у світі є Карелін, то для нас важливо, щоб майбутньою легендою став Ірфан Мірзоєв — представник корінного народу України.

Побажав, щоб Ірфан Мірзоєв у майбутньому здобув золоту Олімпійських ігор і в наступних чемпіонатах світу. Це важливо не лише для нього особисто, а й для всього кримськотатарського народу та України, адже саме на таких чемпіонів орієнтується підрастаюче покоління.

Рефат Чубаров також подякував Імрану Усеїнову, який опікується кримськотатарськими спортсменами.

25 РОКІВ ПОЛЬСЬКОМУ АНСАМБЛЮ ПІСНІ І ТАНЦЮ «ПОЛЯНИ З-НАД ДНІПРА»!

З нагоди 25-річчя Польського Ансамблю пісні і танцю «Поляни з-над Дніпра»!



Щиро вітаємо видатний колектив, який уже чверть століття зберігає й популяризує польську культуру в Україні!

Ваші яскраві виступи, неповторний голос і танцювальна майстерність — це справжній міст дружби між нашими народами, який поєднує серця, традиції та історію.

Це свято музики, танцю, емоцій і польської традиції. На сцені — діти, молоді і дорослі, які вже 25 років разом зберігають польську культуру в Україні. Дякуємо за вашу творчість, натхнення й любов до свого коріння.

Нехай і надалі ваша сцена буде наповнена оплесками, світлом і новими перемогами, а кожен учасник відчуває гордість за свою працю та приналежність до великої мистецької родини.

З вірою у мир, єдність і процвітання!

Бажаємо вам невичерпного творчого запалу, міцного здоров'я, нових проєктів і щастя у кожному кроці танцю й кожній ноті пісні!

Хочемо висловити щирі подяки команді пані Лесі Ермак та пані Кароліні Ермак за неймовірну організацію чудової ювілейної концертної програми!

Дякуємо за запрошення та можливість представити участь від національних спільнот України на цьому святковому заході, голові громадської спілки «Рада національних спільнот України 2025» Ашоту Аванесяну та членам Президії РНСУ, голові грузинського земляцтва в Україні Хвіче Мепарішвілі Sto lat!

З повагою та вдячністю,

керівництво Громадської спілки

«Рада національних спільнот України 2025».



СПІЛЬНО З РАДОЮ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ ПРОВЕЛИ РАДІОДИКТАНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ



3 Днем української писемності та мови!

27 жовтня, День української писемності та мови, університетська родина Ізмайльського державного гуманітарного університету відзначала разом з усією країною написанням Радіодиктанту національної єдності. Поруч із представниками академічної спільноти ІДГУ диктант писали військовослужбовці та представники національних спільнот півдня Одещини. Всі учасники заходу мали можливість не лише насолодитися красою українського слова, віддати шану державній мові, а й перевірити свої знання української орфографії та пунктуації.

Прикметно, що гостями університетського свята стали модератори цього всеукраїнського флешмобу — працівники телеканалу «Суспільне», знайомство і спілкування з якими подарувало усім безліч позитивних і незабутніх вражень.

Укриття, з якого відбувалася пряма трансляція цієї події на телеканалі «Суспільне», не змогло вмістити усіх охочих писати диктант, тому адміністрація університету створила умови для написання диктанту і в аудиторії університету.

Текст диктанту «Треба жити!» (автор — Євгенія Кузнецова) прочитала народна артистка України Наталія Сумська. Він не залишив байдужим нікого, адже подарував надію, що «ми будемо жити цікаво, всупереч історії і заради тих, хто після нас говоритиме нашою мовою».

Ми вкотре писали цей диктант в умовах війни і вкотре переконалися, яке важливе, етноконсолідаційне значення має наша державна українська мова.

Те, як багато студентів і працівників ІДГУ щороку долучається до на-



писання Радіодиктанту, демонструє, наскільки глибоко представники усіх етносів нашого багатонаціонального краю усвідомлюють, що ставлення до української мови є показником патріотизму громадянина України.

Студентська рада ІДГУ вдячна за підтримку цієї ініціативи громадською

спільнотою «Рада національних спільнот України 2025» та громадською організацією «Центр розвитку Бессарабії».

Марина Делюсто,
керівник Центру української мови та культури ІДГУ
Джерело: <http://idgu.edu.ua>

85-та РІЧНИЦЯ ДНЯ «ОХІ»

85 років тому грецький народ сказав «Охі» — «Ні» окупації.

В Україні цю дату вшанували за підтримки Посольства Греції, Федерації грецьких товариств України, ГО «Грецьке товариство "Енотіта"» та університетів, де викладають новогрецьку мову.

Лунали мелодії Еллади, гості переглянули документальний фільм «28 жовтня. Перші дні війни» зі спогадами очевидців.

Для греків України цей день особливий — адже зараз, у цій жорстокій кровопролитній війні вони разом із представниками інших етносів виборють свободу.

Символом цієї сили стала громада Маріуполя: камерний оркестр «Ренесанс» виконав гімни України та Греції, а Тетяна Марена, в. о. ректора

Маріупольського державного університету, поділилася теплими словами підтримки.

Серед виступаючих були:

- Пантеліс Александрос Дімітракопулос, Посол Греції;
- Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець;
- Віктор Єленський, голова Державної служби України з питань етнополітики та свободи совісті;
- Єлизавета Ясько, народна депутатка України;
- Ашот Аванесян, голова Ради національних спільнот України;
- Пαντελής Μλοϋτσοϋρας, меценат та підприємець;
- Андрій Ковальов, речник Генерального штабу ЗСУ;
- Степан Махсма, голова Федерації грецьких товариств України;



– Ксенія Сухова, директорка БО «Серце Азовсталі».

Виступили також керівники релокованих громад Маріупольського району, заступник міського голови Маріуполя Михайло Когут, голова Кальчицької ВА Володимир Матяш, голова Микільської ВА Володимир Халабузар, голова ГО «Грецьке товариство «Енотіта»» Нина Паскал.

Пролунав і гімн греків України «Емброс, патріотес, емброс» у виконанні Марії Харакоз-Лапеевої, заступниці голови ФГТУ.

Рядок «Ми можемо зробити тисячі справ, якщо ми будемо разом» — рядок, який особливо актуальний нині. До музичної програми вечора долучився і виконавець традиційних мелодій греків України, талановитий баяніст Георгій Багдасар.

Захід показав, що традиції вивчення мови Еллади в Україні живуть у душах освітян і молоді — переклад субтитрів до стрічки українською мовою здійснили викладачі та студенти кафедри іспанської та грецької філології Київського національного лінгвістичного університету. Із відеопривітанням звернулися представники ЗВО та шкіл, розповівши про значення та історію свята.

Захід відбувся за фінансової підтримки: Фонд Бумбурса / Тδρυμα Μλοϋτσοϋρας, Гефест, ТОВ «МЛП-Чайка» та «Південний торговельний альянс».

Дякуємо всім, хто долучився — за тепло, підтримку й спільну пам'ять.

Джерело: Федерація грецьких товариств України



ВІДКРИВАЄМО НОВИЙ ЦЕНТР ДОПОМОГИ ВПО У КИЄВІ!

Уже наступного тижня ГО «ВПО Україна» відкриває новий великий центр підтримки для переселенців у Києві. Це місце, де наші діти, родини, студенти та молодь зможуть отримувати необхідну допомогу, підтримку та тепло.

А також:

- 20 листопада — у День захисту дітей — ми розпочинаємо перші видачі солодких подарунків дітям-переселенцям за участь у конкурсі малюнків «Моя мрія».
- Наші волонтери вже найближчими днями почнуть телефонувати учасникам та запрошувати до нашого нового хабу.
- Дітям з інших регіонів також надішлемо подарунки — приїдемо особисто або відправимо Новою поштою. Усі витрати беремо на себе.

• Протягом грудня та аж до Нового року кожна дитина, яка взяла участь у конкурсі, отримає свій солодкий презент.

Взяти участь у проєкті можна до 17 листопада включно:

<https://t.me/vpoukraine24/10809>.

Відкриття центру — це ще один крок у нашій щоденній роботі задля підтримки кожної переселеної родини. Ми продовжуємо розширювати можливості допомоги та створювати місця, де ВПО можуть відчутися підтримку, безпеку та спільність.

Чекаємо вас у новому центрі в Києві на Тютюнника, 5!

Дякуємо за вашу участь, довіру та небайдужість.

З повагою

Голова ГО «ВПО УКРАЇНА»

Максим Ткаченко

Слава Україні!



ДЕНЬ БЕССАРАБСЬКИХ БОЛГАР!

29 жовтня, біля Меморіалу болгарським ополченцям у Болграді відбувся тематичний захід, присвячений Дню бессарабських болгар, що відзначається з 1938 року, повідомляє Болградська міська рада.

Участь у ньому взяли: народний депутат України, президент Асоціації болгар України Антон Кіссе, голова Болградської районної ради Михайло Садаклів, Болградський міський голова Сергій Димитрієв, благочинний округу Болградського району, настоятель Спасо-Преобра-

женського собору отець Стефан Турлак, учні та педагоги Болградської гімназії імені Г. С. Раковського, Болградської школи мистецтв імені Данила Крижанівського, представники громадських організацій та мешканці громади.

Присутні вшанували пам'ять полеглих земляків різних поколінь, поклали квіти до меморіалу та хвилиною мовчання вшанували українців і бессарабських болгар, які віддали життя за свободу.

Більш детально:
БОЛГРАД ІНФОРМ

ФОРУМ ЧЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ (СПІЛЬНОТ) УКРАЇНИ «ЧЕХИ УКРАЇНИ — В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ДОМІ»

31 жовтня 2025 року у Луцьку відбувся Форум чеської національної меншини України «Чехи України — в європейському домі». Форум об'єднав представників чеських громад, що входять до складу Чеської національної ради України, яку очолює Людмила Чижевська.

Захід розпочався з презентації книги «Чехи України» та виставки «Видатні чехи». Учасники вшанували пам'ять представників чеської спільноти, які загинули, захищаючи Україну, після чого пролунали гімни України та Чеської Республіки. Особливого емоційного звучання форуму надала вистава-монолог «Жінка з війни» — щира історія про перші дні вторгнення, страх, біль і незламність українців.

Форум об'єднав чотири панелі дискусій:

1. «Společně pro změnu / Разом за зміни» — про участь чеської громади у євроінтеграційних процесах та партнерстві між громадами України і Чехії.

2. «Серце нації: čeština у поступі народу» — присвячена ролі чеської мови в освіті та культурній ідентичності.

3. «Покоління змін» — про активність чеської молоді України, відродження спортивно-патріотичного руху «Сокіл» і сучасні форми самореалізації.

4. «Культура і спадщина: оновлення і примноження» — про збереження культурної пам'яті, розвиток туризму та нові ініціативи, зокрема презентацію мобільного додатку «Чеська спадщина».

Під час церемонії передачі символів традицій чеської спільноти старійшини передали молодіжній раді знак спадкоємності поколінь — як символ єднання, пам'яті та віри у майбутнє.

Форум завершився ухваленням Звернення чеської спільноти України до урядів України та Чеської Республіки, у якому наголошено на спільних європейських цінностях, важливості підтримки культурних ініціатив і розвитку партнерства між двома народами. Форум профінансовано ДЕСС.

Під час заходу було зібрано кошти для військовослужбовців 81 Окремої аеромобільної Слобожанської бригади ДШВ.



МІЖРЕЛІГІЙНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ «ГРІХ І ЗЛО У СВІТОВИХ РЕЛІГІЯХ В КОНТЕКСТІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ»

30 жовтня 2025 року у Київській православної богословської академії відбувся міжрелігійний круглий стіл «Гріх і зло у світових релігіях в контексті війни в Україні», організований кафедрою церковно-практичних дисциплін КПБА спільно з ГО «Ранганатха» та у партнерстві з Молоддю Ради національних спільнот України.

Захід об'єднав богословів, релігійних діячів, науковців і представників різних традицій, які прагнуть спільно осмислити духовну природу війни, агресії та моральної стійкості українського суспільства.

Ректор КПБА протоієрей Ярослав Романчук привітав усіх присутніх, задавши тон для відкритої та змістовної розмови.

Програму семінару та гостей представили Нікіта Кравчук, аспірант КПБА, член ГО «Ранганатха» та Молодіжної ради етнічних спільнот України разом із протоієреєм Андрієм Дудченком, доктором філософії з богослов'я, доцентом кафедри церковно-практичних дисциплін КПБА.

Серед почесних гостей були Вячеслав Горшков — начальник відділу у справах релігій Державної служби України з етнополітики та свободи совісті; Анатолій Царенко — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри паліативної та хоспісної медицини Національного університету охорони здоров'я України ім. П. Л. Шупика; Марія Харакоз-Лапеева — голова громадської організації «Молодь Ради національних спільнот України», заступниця голови Федерації грецьких товариств України; Давід Сурешвар, засновник ГО «Ранганатха» й політичний психолог, член Національної спілки письменників України. Їхня присутність засвідчила підтримку



заходу на державному, освітньому та громадському рівнях.

У першій доповіді митрополит Білоцерківський Євстратій Зоря, кандидат наук із богослов'я, професор кафедри богослів'я КПБА, представив позицію Православної Церкви України, розкривши богословське розуміння зла як відпадиння від Бога, та наголосив, що війна є не лише політичним чи військовим явищем, а також духовним викликом, який перевіряє здатність людини чинити праведний спротив, не втрачаючи любові, милосердя та людської гідності.

Від Римо-Католицької Церкви виступив о. Здіслав Шманьда, домініканець, доктор богослов'я, директор Інституту релігійних наук св. Томи Аквінського у Києві. Його доповідь торкнулася природи гріха в католицькій думці, свободи людської волі та відповідальності за зло у світі. Він звернув увагу на те, що особисті гріхи можуть мати суспільні наслідки, а війна викликає у християнина поклик до солідарності, служіння і захисту невинних.

Аспірант КПБА Нікіта Кравчук представив позицію Ассирійської

Церкви Сходу. Ґрунтуючись на творах Феодора Мопсуестійського та Мар Нарсая, він розглянув природу гріха. В антіохійській традиції йдеться не про спадкування гріха як юридичної вини, а про спадкування зраненої природи та екзистенційного стану віддалення від Творця.

Андрій Швед, пастор харизматичної церкви Святого Апостола Варнави, академічний декан Української євангельської семінарії, акцентував на реальності духовної боротьби в житті віруючої людини, важливості молитви, служіння ближньому та практичного втілення біблійної надії у часи потрясінь, зокрема, війни в Україні.

Юдейську традицію представив Юрій Амір Радченко, кандидат історичних наук, науковий співробітник Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр» та директор Центру дослідження міжетнічних відносин Східної Європи. Він пояснив юдейське розуміння боротьби між добром і злом у серці людини та наголосив на важливості історичної пам'яті й справедливості, адже байдужість і мовчання перед лицем зла також є гріхом.

Виступ шейха Імада Абу Алруба, президента Українського центру діалогу та комунікації, був присвячений ісламському розумінню гріха як відхилення від Божого шляху та наслідку особистого вибору людини. Він підкреслив, що зло не має самої природи, а народжується там, де пригашається добро, а також наголосив на відповідальності людини перед Богом і суспільством.

Особливий зміст мав виступ муфтія Духовного управління мусульман України «Умма» шейха Мурата Сулейманова, який зосередив увагу на подіях в Україні, зокрема на російській окупації Криму.

Круглий стіл став важливим простором духовного осмислення природи зла та пошуку шляхів його подолання. У час війни такі ініціативи формують єдність, зміцнюють моральний стрижень суспільства та підтримують український народ у боротьбі за свободу і гідність.

Більш детально на сайті <https://spilka-radaspilnot.org>

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ



4 жовтня 2025 року минає сорок днів від часу, коли відійшов у вічність наш дорогий Друг — Зурабі Гулієвич Мікава. У цей день ми зі світлою скорботою схилиємо голови, вшановуючи його добру та світлу пам'ять.

Зурабі назавжди залишиться у наших серцях як людина великої душі, щирості та тепла. Він залишив після себе слід, сповнений добра, любові та людяності — те, що не зникає з часом і продовжує жити в серцях тих, хто його знав.

Світла йому пам'ять. Вічний спокій і шана рідній, незабутній людині.

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

Слова співчуття від Ради національних спільнот України до Дня пам'яті жертв Голодомору.

Рада національних спільнот України у скорботі схилиє голови перед світлою пам'яттю мільйонів невинних людей, які стали жертвами Голодомору. Ці трагедії торкнулися кожної родини, кожного куточка нашої землі, залишивши рану, що болить і сьогодні.

У цей день ми згадуємо знищені покоління, зламані долі, вимушене мовчання та страждання людей різних національностей, які жили на українській землі та ділили одну спільну трагедію. Їхній біль — це наш спільний біль. Їхня пам'ять — це наша спільна відповідальність.

Ми вшановуємо мужність тих, хто зберіг правду і передав її наступним поколінням. Наша місія — берегти історичну пам'ять, зміцнювати єдність та робити все можливе, щоб жодна форма насильства, голоду чи репресій ніколи більше не повернулася в життя українського народу та всіх національних спільнот.

Світла пам'ять жертвам.

Вічна шана кожній душі, яка постраждала у ті страшні роки.

Україна пам'ятає. Україна вшановує. Україна — єдина.



МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ГРЕЦЬКОЇ МОВИ — ОФІЦІЙНО!

На 43-й Генеральній конференції ЮНЕСКО, що відбулася у Самарканді (Узбекистан) делегати країн-членів Організації одностайно проголосили 9 лютого Міжнародним днем грецької мови — мови, що з'єднує греків у всьому світі із нашою спільною Прабатьківщиною. Таким чином, було офіційно завершено тривалий процес, що розпочався минулого квітня з рішення Виконавчої ради ЮНЕСКО на основі пропозиції, поданої на той час Грецією за підтримки 90 держав-членів Організації.

В Україні традицію викладання ново-грецької закладена ще у середині ХХ століття — і вона продовжується досі у системі вищої освіти, середньої освіти та у грецьких товариствах всієї країни.

Шкільне вивчення мови активно стартувало у 1990 році в Маріуполі, де були грецькі класи й підтримка місцевих громад. Згодом новогрецьку почали викладати у школах Києва, Одеси та інших населених пунктів Донеччини, всюди, де громади та батьки ініціювали її запровадження. Функціонували недільні школи при товариствах Харкова, Львова, Запоріжжя, Дніпра, Одеси та інших міст.

Грецька мова — частина скарбниці світової спадщини, що несе в собі культурний код, силу науки та мистецтва.

Джерело: *Greek Ministry of Foreign Affairs | Η Ελλάδα στον Κόσμο*

ВІД ЗАКОНУ ДО ДІЙ: ДОРОЖНЯ КАРТА З РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ КОРИННИХ НАРОДІВ

23 жовтня в агентстві «Укрінформ» відбулася прес-конференція на тему «Від закону до дій: дорожня карта з реалізації прав корінних народів», організована Державною службою з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) спільно з Громадською організацією «Кримськотатарський ресурсний центр».

Під час заходу представники влади, громадськості, Меджлісу кримськотатарського народу обговорили подальші кроки та заходи ефективної імплементації закону «Про корінні народи», ухваленого 2021 року.

«Ми на всіх міжнародних майданчиках системно і постійно говоримо про те, що в Україні дійсно опікуються питаннями захисту прав корінних народів, але для того, щоб закон працював, уряду необхідно прийняти підзаконні акти. Вже розроблено 17 таких актів, два з них вже діє», — поінформував голова правління ГО «Кримськотатарський ресурсний центр» Ескандер Барієв.

«Ми маємо забезпечити відкрити та прозору розробку нових нормативних документів. Важливо також інформувати суспільство про зміст і значення цього закону — як в Україні, так і на міжнародних майданчиках», — наголосив Барієв.



За його словами, протягом наступного року питання реалізації Закону «Про корінні народи України» планується обговорювати на засіданнях Консультативної ради при ДЕСС та Громадської ради при ДЕСС, а також під час слухань у профільних комітетах Верховної Ради України. Це дозволить імплемувати положення закону у відповідні нормативно-правові акти.

Ескандер Барієв також повідомив, що Кримськотатарський ресурсний центр спільно з юристами та експертами розпочав підготовку брошури «Корінні народи у запитаннях і відповідях», яка стане практичним посібником для державних службовців і народних депутатів.

«Лише спільна робота державних органів, громадських структур та експертного середовища

дозволить ефективно реалізувати права корінних народів в Україні», — підкреслив він.

Заступник Голови Державної служби України з етнополітики та свободи совісті Ігор Лоссовський підкреслив, що питання захисту прав національних меншин і корінних народів є одним із ключових пріоритетів Служби.

«Ми були основними авторами закону «Про корінні народи» та були авторами стратегії розвитку кримськотатарської мови і є головним органом, який опікується імплементацією цієї стратегії. Ми разом із Меджлісом кримськотатарського народу створили новий правовпис кримськотатарської мови на основі латинської графіки, який вже затверджений урядом і перебуває в процесі друку», — сказав заступник Голови.

За його словами, ДЕСС спільно із Меджлісом та Кримськотатарським ресурсним центром продовжують працювати над проведенням Конгресу корінних народів, проведення якого заплановано на початок грудня.

Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров наголосив, на необхідності ухвалення нормативно-правових актів, які створюють практичні механізми удосконалення закону.

«Ми вже підготували два нормативних акти щодо представницьких органів корінних народів і сподіваємося на прийняття цих постанов, які сформулюють механізми для вдосконалення закону. А на даному етапі Меджліс, Кримськотатарський ресурсний центр сформували дорожню карту, розписали до деталей хід вдосконалення закону. І ми розраховуємо, що у реалізації поставлених завдань до нас доєднаються і представники міністерств, і громадськість», — сказав Рефат Чубаров.

Він також підкреслив, щоб у повноеній Україні після досягнення справедливого миру важливо спиратися на норми міжнародного права, права людини та колективні права народів.

Більш детально на сайті: <https://dess.gov.ua>

ДЕНЬ НАРОДНИХ БУДИТЕЛІВ БОЛГАРІЇ ТА ДЕНЬ БЕССАРАБСЬКИХ БОЛГАР

Наприкінці жовтня в Одесі, Болграді та Ізмаїлі відбулися яскраві події, присвячені Дню бессарабських болгар та Дню народних будителів Болгарії.

В Одесі 29 жовтня в Центральній міській бібліотеці імені Івана Франка у рамках Тижня болгарської культури відбулася зустріч і виставка книг, присвячені Івану Вазову — класику болгарської літератури, письменнику, який своїм словом формував національну свідомість і гідність народу. Гості заходу мали змогу познайомитися з унікальними виданнями творів Вазова, дізнатися про його громадську діяльність та вплив на культурний розвиток Болгарії й українсько-болгарські культурні зв'язки.

У літературно-мистецькій програмі прозвучали поезії у виконанні учнів Болгарського культурно-освітнього центру «Аз Буки Веди» (викладачка Катерина Забожанова) та болгарської недільної школи «Българска камбана» (викладачі Марина Перелі та Тетяна Бянова).

Музичну частину доповнили виступи учениці Одеської школи мистецтв №4 Віталіни Чебан (викладачка Ірина Дубиняк) і ансамблю бандуристів «Клавесин» із школи мистецтв №8, який виконав болгарську народну пісню «Лиляно моме».

З вітальним словом до учасників звернувся директорка Музею Івана Вазова Катерина Терзі (онлайн-зв'язок), Генеральний консул Республіки Болгарія в Одесі Светослав Іванов, представники болгарських освітніх центрів і громадських організацій. Організаторами події виступили Одеський муніципальний музичний театр і ЦМБ ім. І. Франка.

У цей же день, 29 жовтня, біля Меморіалу болгарським ополченцям у Болграді відбувся урочистий захід, присвячений Дню бессарабських бол-



гар, участь у якому взяли представники органів місцевого самоврядування, учнівська молодь, освітяни та громадськість.

Напередодні свята Обласний центр болгарської культури, що діє у Болграді, приймав учнів болгарсько-українського культурно-освітнього центру «МЕДІА» із сіл Каракурт і Вайсал. Під керівництвом координаторів Олександри Попової та Юлії Неткової діти знайомилися з історією і традиціями свята, дізнавалися про роль болгар у становленні краю. Цього дня лунали слова вдячності тим, хто зберіг болгарську мову й культуру, хто передавав нащадкам пам'ять про предків.

«Саме діти — носії нашої культури, мови й традицій. Вони продовжують історію свого народу, стаючи живим мостом між минулим і майбутнім», — підкреслили організатори зустрічі.

30 жовтня святкові події продовжилися в Ізмаїлі урочистим відкриттям оновленого пам'ятника Христо Ботеву, приуроченим до Дня народних будителів Болгарії.

Церемонія розпочалася з виконання гімнів України та Болгарії у вико-

нанні солістів Обласного центру національних культур (директор Георгій Чілік). Ведучими свята були Євгенія та Сергій Нейчеви, які вітали присутніх двома мовами, підкреслюючи духовну єдність двох братніх народів.

Ініціатором реконструкції пам'ятника став Микола Іванов, голова Ізмаїльської болгарської громади імені Святої Софії. Він наголосив, що відновлений монумент символізує непереможність духу та любов до рідної землі.

«Завдяки нашим непереможним Збройним силам України, ми маємо змогу бути тут, творити добрі справи, відроджувати й берегти культурну

спадщину», — сказав Микола Іванов, закликавши вшанувати пам'ять полеглих героїв хвилиною мовчання.

Привітання прозвучали від ректора Ізмаїльського державного гуманітарного університету Yaroslav Kichuk, представників місцевої влади та громадських організацій. У заході взяли участь Генеральний консул Республіки Болгарія в Одесі Светослав Іванов, а також Генеральний директор Болгарського телеграфного агентства Кирило Велчев, заступник міністра культури Болгарії Ашот Казарян і народний співак Ілія Луков, який акапельно виконав зворушливу болгарську пісню.

Мистецьку програму продовжили виступи Ганни Кулачок, Федори Куртевої та Сергія Нейчева, ансамблю «Гармонія» (керівник — Євгенія Нейчева).

Після урочистостей учасники поклали квіти до підніжжя пам'ятника Христо Ботеву, а далі взяли участь у фотовиставці та круглому столі «Українсько-болгарські зв'язки: історія, сучасність і перспективи».

Завершилися святкові події урочистим прийомом в Одесі, організованим від імені Генерального консульства Республіки Болгарія в Одесі та Болгарського телеграфного агентства. Під час зустрічі лунали слова вдячності всім організаторам, учасникам і партнерам свята — за щире підтримку культурного діалогу, збереження спільних традицій і розвиток українсько-болгарської дружби.

Ці заходи вкотре засвідчили: болгари Одещини — невід'ємна частина українського багатокультурного суспільства, спільнота, яка зберігає свою мову, традиції, духовність і водночас творить спільне майбутнє у злагоді, гідності й свободі.

Джерело: Yaroslava Riznykova



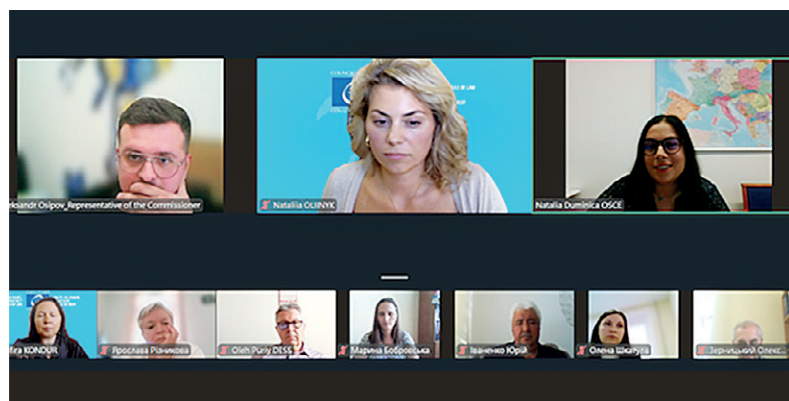
КОНСУЛЬТАЦІЇ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ ДІЙ ДО РОМСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ ВІДБУЛИСЯ В КИЄВІ

Рада Європи у співпраці з Державною службою України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) організувала консультацію, у якій взяли участь 97 представників та представниць ромських громадських організацій, міжнародних структур, посольств та обласних військових адміністрацій.

Учасники відзначили позитивні процеси, що відбуваються в Україні у сфері захисту прав національних меншин, зокрема в частині реформування законодавства. Водночас вони надали низку коментарів і пропозицій до проекту Національного Плану дій до Ромської стратегії на 2026–2028 роки, наголосивши, що документ лише частково відповідає потребам ромського населення та не містить достатньо конкретних механізмів для вирішення ключових проблем.

НА ДУМКУ УЧАСНИКІВ, ДЛЯ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ НЕОБХІДНІ:

- чіткі заходи для забезпечення доступу ромських дітей до якісної освіти;
- врахування потреб ромів-внутрішньо переміщених осіб, ромів, які повертаються з європейських країн, та тих, хто втратив житло;
- інтеграція потреб ромів у плани відновлення України;
- заходи із посилення участі ромських чоловіків і жінок у при-



йнятті рішень, попри наявність інституту ромських радників у загальнодержавному Плані щодо національних меншин.

Учасники також наголосили, що фінансування виключно за рахунок місцевих бюджетів може унеможливити виконання більшості заходів. На їхню думку, потрібне чітке узгодження дій із державними інституціями, обласними військовими адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

Окрему увагу було приділено питанню ефективної координації та реалізації Ромської Стратегії. Активісти зазначили, що нині реалізація Ромської стратегії відбувається значною мірою завдяки зусиллям ромських організацій, і що План має враховувати потреби ромських жінок, багатодітних матерів та ромських жінок-ВПО.

Консультація продемонструвала важливість інклюзивного, прозорого та скоординованого підходу до розробки і реалізації Національного Плану дій до Ромської стратегії.

Захід відбувся в рамках проекту Ради Європи «Підтримка реформування законодавчої бази щодо національних меншин та зміцнення стійкості національних меншин і ромів в Україні-Фаза II» та фінансувався в рамках Плану дій Ради Європи для України «Стійкість, відновлення та відбудова» на 2023–2026 роки.

Джерело: <https://www.coe.int/tk/web/kyiv/-/the-council-of-europe-and-the-state-service-for-ethnic-affairs-and-freedom-of-conscience-held-consultations-on-the-national-action-plan-for-the-roma-strategy>

НЕЗАКОННЕ УТРИМАННЯ ЦИВІЛЬНИХ: СВІТ МАЄ РЕАГУВАТИ



Омбудсман України Дмитро Лубінець виступив на інтерактивному діалозі щодо усного звіту Верховного комісара ООН з прав людини щодо ситуації в Україні.

Насамперед Уповноважений подякував за вичерпний звіт і наголосив, що Росія систематично порушує міжнародне гуманітарне право, зокрема щодо мирних жителів.

Країна-агресор не тільки незаконно утримує українських цивільних осіб, а й піддає їх катуванням та жорстокому поводженню.

Це — свідомо політика РФ. Тож Омбудсман закликав:

- розслідувати ці злочини та сприяти притягненню винних до відповідальності;
- сприяти звільненню усіх незаконно утримуваних цивільних;
- вимагати безперешкодного доступу МКЧХ, УВКПЛ та інших організацій до місць їхнього утримання.

ЗАСІДАННЯ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РАДИ ПРИ УПОВНОВАЖЕНОМУ ВРУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Зустріч розпочалася з виступу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Лубінця Д. В., який наголосив на пріоритетах забезпечення прав і свобод громадян та важливості діалогу з громадськістю й експертним середовищем.

Представлення учасників та виступи членів Консультативної ради.

Учасникам установчого засідання було представлено склад Консультативної ради при Уповноваженому. Члени Ради поділилися своїми баченнями, пропозиціями та досвідом, окресливши напрямки майбутньої співпраці.

Презентація основних напрямків діяльності інституції.

Під час засідання були презентовані ключові напрями роботи Офісу Уповноваженого, включно з моніторингом дотримання прав людини, захистом вразливих груп, міжнародною взаємодією та аналітичною діяльністю.

Обговорення викликів у сфері прав людини на 2026 рік.

Учасники окреслили головні виклики, які стоятимуть перед країною в найближчому році, зокрема в контексті воєнного стану, відновлення, соціальних прав, захисту прав національних спільнот та підтримки постраждалих від агресії.



Формування проекту плану діяльності на 2026 рік, який буде напрацьовано до 15.12.2025 року, передбачає створення узгодженого проекту плану роботи Консульта-

тивної ради на 2026 рік, спрямованого на підвищення ефективності взаємодії між державними інституціями та інститутами громадянського суспільства.

ЄДНІСТЬ У РІЗНОМАНІТТІ!



На запрошення Київської міської державної адміністрації БО «Німецький Дім — Київ» долучився до святкування Міжнародного дня толерантності — події, що об'єднала людей різного віку, національностей та професій навколо спільної цінності: поваги й прийняття одне одного.

У межах заходу свої творчі номери презентували талановиті колективи та артисти, кожен з яких через музику, танець і слово передав ідею різноманіття, взаєморозуміння та миру. Атмосфера свята була наповнена щирістю, доброзичливістю та підтримкою, нагадуючи, що толерантність починається з нас самих і наших щоденних вчинків.

Дякуємо КМДА за нагоду приєднатися до відзначення цього дня представникам національних меншин. Це була справжня феєрія талантів, яка вкотре довела: наша сила — у єдності, а наша краса — у різноманітті!

Концертна програма поєднала на одній сцені голоси різних національних меншин, що втілювалися у національних танцях та піснях різними мовами світу. Адже музика — універсальна мова, яка не потребує перекладу.

Толерантність — це вміння цінувати різноманіття, яке робить нас сильнішими.

Дякуємо кожному учаснику за їхній внесок у створення атмосфери взаєморозуміння та поваги!

Джерело: Німецький Дім-Київ



ПЕРЕМОЖНИЦЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДБОРУ НА «ДИТЯЧЕ ЄВРОБАЧЕННЯ 2025»

Десятирічна учасниця з Києва. Волонтерка, активно бере участь у благодійних концертах. Має вірменсько-українське походження. Учасниця довгострокового Нацвідбору на Дитяче Євробачення — 2024. Говорить, що коли місто засинає, то Софія загадує бажання — виступати на сцені Дитячого Євробачення. І впевнена: якщо дуже-дуже мріяти, то мрія обов'язково здійсниться.



Пісня «Мотанка» — про найпотужніший український оберіг, який матері при народженні дарують своїм дітям. А під час війни це набуває ще більшої сили, бо існує легенда, що коли небезпека наближається до дитини — у мотанки світяться ниточки. Пісня-маніфест про допомогу від всіх дітей України захистити їхнє життя. Пісню створила Світлана Тарабарова.

Софія Нерсисян — переможниця національного відбору на «Дитяче Євробачення 2025»! Її зворушлива пісня «Мотанка» підкорила серця глядачів і журі, здобувши 11 балів та заслужену перемогу.

Уже 13 грудня Софія представить Україну на міжнародній сцені у Грузії. Від редакції газети та наших читачів бажаємо успіху на великій сцені Євробачення!

ВІТАННЯ З МІЖНАРОДНИМ ДНЕМ РОМСЬКОЇ МОВИ!

Шановна ромська спільното України!

Щиро вітаємо вас із Міжнародним днем ромської мови — святом, що підкреслює багатство, унікальність і невичерпну духовну силу ромської культури.

Ромська мова є невід'ємною частиною європейської культурної спадщини, носієм історії, традицій та самобутності вашого народу. Вона об'єднує покоління та зберігає особливу мелодику й тепло ромської душі.

Громадська спілка «Ради національних спільнот України 2025» висловлює щиру повагу та підтримку ромській громаді за її внесок у розвиток міжкультурного діалогу, збагачення багатонаціональної спільноти України та збереження культурних традицій.

Бажаємо миру, натхнення, нових досягнень, процвітання та єдності. Нехай ромська мова й надалі звучить гордо, зберігаючи свою красу та силу для майбутніх поколінь!

З повагою, Голова Громадської спілки «Ради національних спільнот України 2025, Ашот Аванесян

КООРДИНАЦІЙНИЙ ЗАХІД У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН (СПІЛЬНОТ)



27 листопада 2025 року в Києві відбувся важливий координаційний захід «План заходів із захисту прав національних спільнот — від перших кроків до реальних змін». Подія об'єднала представників Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, дипломатичного корпусу, міжнародних інституцій та громадських організацій, що представляють національні спільноти та корінні народи України.

Цей масштабний захід був присвячений обговоренню та практичному впровадженню Плану заходів із захисту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України до 2027 року. Документ став результатом широких інклюзивних консультацій, що тривали протягом кількох років. До його розробки долучилися представники нацменшин, експерти, учасники регіональних форумів і діалогів у різних областях України. План охоплює ключові рекомендації партнерів та відповідає міжнародним зобов'язанням України,

зокрема перед Європейським Союзом у межах переговорного процесу щодо вступу до ЄС.

На захід прибули керівники національних спільнот та корінних народів з різних регіонів України, представники місцевих органів влади, органів самоврядування та керівники профільних департаментів культури на місцях. Їхня присутність підкреслила важливість діалогу між державою та громадами, які зберігають унікальне культурне розмаїття України.

Під час дискусій представники національних спільнот піднімали актуальні питання, пов'язані з освітою, захистом прав, культурною спадщиною, міжнетичною взаємодією, підтримкою ідентичності та забезпеченням рівних можливостей. Державні установи надали вичерпні відповіді і представили плани реалізації різних напрямків.

Учасники наголосили: Європейська інтеграція — це спільний шлях, і національні спільноти та корінні народи відіграють у ньому важливу роль. Їхній активний внесок, співпраця та готовність розвивати демокра-

тичні стандарти є важливим сигналом для міжнародних партнерів, що Україна послідовно рухається шляхом європейських цінностей.

На заході були присутні високопосадовці та представники міжнародних організацій, серед яких: Тарас Качка, віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції; Олександр Корнієнко, перший заступник Голови Верховної Ради України; Дмитро Лубінець, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; Віктор Еленський, голова Державної служби України з етнополітики і свободи совісті (ДЕСС); Олександр Ільков, генеральний директор Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції; Гедімінас Навіцкас, заступник голови Делегації Європейського Союзу в Україні; Торстен Аффлербах, керівник відділу програм інклюзії та боротьби з дискримінацією Ради Європи.

Більш детально: https://spilka-radaspilnot.org/news_page?id=196

ДЕНЬ ЛІТЕРАТУРИ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ

28 листопада відбувся культурно-мистецький захід, присвячений Дню літератури національних спільнот України — подія, що об'єднала письменників, поетів, читців, творчі та танцювальні колективи, вокалістів і представників громад, які роблять свій внесок у розвиток культурного середовища нашої держави.

Ми презентували літературні читання, вокальні й танцювальні номери, демонструючи розмаїття культур, які разом творять українську багатонаціональну спільноту. Свято стало яскравим підтвердженням того, що культурна спадщина кожного народу — це важлива частина великої мозаїки України.

Зі словами привітання виступили: Ашот Аванесян — голова ГС «Рада національних спільнот України — 2025»;

Ростислав Левінзон — представник Cosmo Multimall;

Віктор Коврей — начальник відділу етнополітики Державної служби з питань етнополітики та свободи совісті;

Людмила Коваленко — голова БФ «Німецький дім»;

Ярослав Кічук — ректор Ізмаїльського державного гуманітарного університету, голова представництва Ради національних спільнот України у Бессарабії;

Сергій Сай-Боднар — керівник державного інформаційного агентства «Укрінформ»;

Хвича Мепарішвілі — голова Грузинської спільноти;

Іван Степурін — директор видавництва «Саміт-Книга».

Головний координатор проекту — Софія Петкова.

Модератори: Світлана Василівна та Людмила Коваленко.

У програмі заходу були:

- презентація книги;
- виступи авторів і читців;
- номери вокальних, танцювальних і творчих колективів;
- знайомство з культурними традиціями різних національностей.

До участі долучилися Поважні наші Друзі — представники болгарської, єврейської, польської, німецької, грецької, індійської, асирійської, гагаузької, вірменської, білоруської, чеської, корейської, азербайджанської, арабської та багатьох інших національних спільнот України.

Демонстрація літератури, мистецтва, традицій і фольклору стала важливою частиною міжкультурного діалогу. Адже саме через творчість кожен народ розкриває свою унікальність, зберігаючи спадщину та водночас збагачуючи культурний простір України. Це сприяє взаєморозумінню, взаємоповазі та єдності між усіма громадянами.



Рада національних спільнот України висловлює щире та глибоке вдячність усім учасникам, авторам, митцям, творчим колективам і делегаціям громад за активну участь.

Ваша присутність і талант створили атмосферу дружби, єдності та натхнення.

Такі заходи надзвичайно важливі для зміцнення суспільної згуртованості, адже саме у взаємодії різних культур народжується спільне майбутнє України — майбутнє, засноване на толерантності, взаємній повазі та підтримці.

Організатори та партнери заходу: Cosmo Mall, ГС «Рада національних спільнот України-2025», КМДА, видавництво «Саміт-Книга», Київформ, Book on Demand



ЗАСІДАННЯ РАДИ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН (СПІЛЬНОТ) УКРАЇНИ, ПОСТІЙНИЙ КОНСУЛЬТАТИВНО- ДОРАДЧИЙ ОРГАН ПРИ ДЕСС

27 листопада 2025 року в Києві відбулося засідання Ради громадських об'єднань національних меншин (спільнот) України, постійний консультативно-дорадчий орган при ДЕСС, під час якого члени Ради переобрали керівний склад. Захід проходив у змішаному форматі та об'єднав представників різних національних спільнот із усієї країни.

Засідання розпочав в. о. Голови Ради, зокрема щодо доопрацювання та подання на державну реєстрацію змін до Положення про Раду — одного зі стратегічних питань, які обговорювалися раніше.

Ключовим етапом засідання стало голосування за нового керівника та його заступника.

Процедура проходила у форматі таємного голосування, що забезпечило відкритість і прозорість процесу.

За підсумками голосування:

Головою Ради обрано — Тіграна Самвеловича Хачатряна;

заступником Голови Ради — Ласло Ласловича Зубанича.

Обидва новообрані представники подякували членам Ради за довіру та окреслили свої бачення подальшої роботи органу. Особливу увагу вони приділили модернізації Положення про Раду та необхідності активного залучення всіх членів до цього процесу.

До 27 грудня новий Голова має зібрати й узагальнити пропозиції щодо змін до Положення, після чого документ буде опрацьовано у встановленому порядку.

Більш детально:

<https://dess.gov.ua/rada-hromadskykh-ob-iednan-natsionalnykh-menshyn-ukrainy-obrala-novoho-holovu-ta-zastupnyka/>



14 листопада — День заснування Національної академії наук України!

Сьогодні ми святкуємо 107-у річницю заснування Національної академії наук України! Саме цього дня у 1918 році гетьман Павло Скоропадський затвердив Закон «Про заснування Української академії наук у м. Києві», що й став точкою відліку її історії. У часи розпаду імперій і формування нових держав українці шукали власного наукового й культурного голосу, тож створення самостійної Української академії наук стало яскравим символом національного пробудження. Ідея об'єднати українських науковців в одній організації на той момент існувала вже давно, але лише в 1918 році тодішній Міністр народної освіти та мистецтва Микола Василенко перетворив концепції на практичну роботу. Спершу до Української академії наук у м. Києві, саме таку назву тоді отримала Академія, доєдналося 12 провідних науковців того часу. Серед них і такі гучні імена як Агатангел Кримський та Володимир Вернадський, що й став першим її очільником. Сьогодні Національна академія наук України — провідна наукова інституція, яка об'єднує тисячі дослідників, веде фундаментальні дослідження, сприяє розвитку технологій, освіти та інновацій у нашій країні. Ця річниця нагадує нам: навіть у найскладніших умовах наука — це фундамент майбутнього, а об'єднана спільнота дослідників — невичерпне джерело сили!

Джерело: Український інститут національної пам'яті

ТРЕТЯ МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «CRIMEA GLOBAL»

17–18 листопада 2025 року у Києві відбулася Третя міжнародна конференція «Crimea Global. Understanding Ukraine through the South», яка зібрала у Києві понад 200 учасників — експертів, аналітиків, журналістів, науковців та лідерів громадської думки з різних країн, зокрема з Демократичної Республіки Конго, Кенії, Нігерії, Аргентини, Бразилії, Коста-Рики, Мексики, Індії, Киргизстану, Малайзії, М'янми, Непалу та інших.

Організаторами конференції стало Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим/Офіс Кримської платформи разом із ZMINA. Центр прав людини, Медійна ініціатива за права людини.

Партнерами цього року стали: Ukrainian Institute — Український інститут, PEN Ukraine, Truth Hounds, Медіацентр «Україна», Transatlantic Dialogue Center.

Захід організовано за підтримки: Програми «Партнерство за сильну Україну», Міжнародний фонд «Відродження», Празького центру громадянського суспільства, Фонду



«Аскольд і Дір», що адмініструється ІСАР Єднання, а також ООН Жінки.

Конференція об'єднала науковців, політиків, послів та журналістів з Азії, Африки та Латинської Америки. Учасники обговорили розуміння безпекової та гуманітарної ситуації в Україні, її боротьби за суверенітет і територіальну цілісність, а також долучилися до дискусій щодо шляхів досягнення справедливого миру, відновлення правосуддя, глобальної продовольчої безпеки та ситуації в Чорному морі. Окремо акцентовали на темі Криму — як символу спротиву російським колоніальним

практикам і ключовому елементу регіональної продовольчої та енергетичної безпеки.

У межах «Crimea Global» відбувались 7 панельних дискусій, поїздки учасників конференції до українських міст, мистецький комеморативний вечір «Memoria Orbis: пам'ять тримає світ» та робоча зустріч делегації журналістів з Нігерії, Південно-Африканської Республіки та Єгипту з українськими правозахисниками.

Ознайомитись детальніше: Представництво Президента України в АР Крим

UNIDAY — ЛЕКТОРІЙ: ПРОСТІР ДІАЛОГУ ТА ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

(Продовження, початок в попередньому номері газети).

Локація «Лекторій», яку я мала честь провести від Ради національних спільнот з «House of Europe», була організована в рамках Фестивалю єдності UNIDAY — всеукраїнського Свята Міжнародної Злагоди і Культурного Розмаїття.

Фестиваль відбувся 24 травня 2025 року на території Національного комплексу «Експоцентр України» (ВДНГ) у Києві та зібрав понад сорок п'ять національних спільнот з усієї країни.

Лекторій став окремим змістовним блоком фестивалю й виконував важливу місію — створення відкритої платформи для міжкультурного діалогу.

Важливо зазначити, що директорка програми «House of Europe» пані Франциска Сімон відіграла активну роль у підготовці та проведенні лекторію! Її залученість, підтримка та експертиза стали одним із ключових чинників якісного задуму й реалізації локації Лекторію.

Разом з пані Сімон ми представили роботу Лекторію на головній сцені фестивалю UNIDAY та запросили всіх гостей відвідати простір, створений для відкритого міжкультурного діалогу й обміну досвідом.

Упродовж дня представники п'ятнадцяти національних спільнот ділилися історією своїх народів, мовами, традиціями та культурною спадщиною, порушували теми інтеграції, збереження ідентичності та взаємозбагачення культур.

Цей простір дав можливість кожній спільноті бути почутою, мати свій голос, а відвідувачам — глибше зрозуміти культурну мозаїку України.

Співпраця з «House of Europe» дозволила зробити формат лекторію сучасним, відкритим і натхненним, ми разом створили формат, який не лише інформував, а й надихав, формував відчуття спільноті та підтримував міжкультурний діалог, підкреслюючи головну ідею фестивалю — єдність у багатоманітності.

Це були неймовірні презентації роботи громадських організацій національних спільнот, виступи національних колективів, історія, культура, традиції, які так бережливо зберігають наші національні товариства.

Окремою цінністю стала участь молоді — представників німецької спільноти, яка активно допомагала в організації та проведенні лекторію, сприяючи дружній атмосфері, відкритості та динаміці подій у межах локації.



Фестиваль проводився Радою національних спільнот України під головуванням Ашота Аванесяна за підтримки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Офісу Ради Європи та Фонду «House of Europe».

(Продовження в наступному номері газети).

Людмила Коваленко, голова фонду «Німецький Дім»



БЛАГОДІЙНИЙ РІЗДВЯНИЙ ДИПЛОМАТИЧНИЙ ЯРМАРОК «CHARITY FAIR 2025»

За ініціативи дружини міністра закордонних справ України Тетяни Сибіги, очільниці Асоціації Подружжів Українських Дипломатів та за підтримки Міністерства закордонних справ України у ВДНГ відбувся щорічний Благодійний дипломатичний ярмарок Charity Fair — 2025.

Ця щорічна подія вже стала доброю традицією, що об'єднує дипломатичні місії, культурні спільноти та небайдужих друзів України. Цього року до ярмарку долучилися понад 29 посольств, представивши унікальні культурні традиції, гастрономію та національний колорит своїх держав.

Окрема подяка представникам Міністерства закордонних справ України та особисто міністру Андрію Сибізі, які доклали великих зусиль до організації заходу та гідного представлення нашої країни на міжнародній дипломатичній арені.



Від Ради національних спільнот України участь у події взяли:

- Ашот Аванесян — голова Ради нацспільнот України;
- Хвича Мепарішвілі — голова Грузинської спільноти;
- Василь Келіогло — голова союзу Гагаузів України;
- Ярослав Кічук — ректор Ізмаїльського державного гуманітарного університету, голова представництва Ради національних спільнот України у Бессарабії.

Разом з нами були присутні представники численних дипломатичних місій, які створили атмосферу різдвяного тепла, взаємоповаги та міжкультурного діалогу. Висловлюємо щирю подяку організаторам за чудову ініціативу та дякуємо за запрошення.

Такі події зміцнюють дружбу між народами, відкривають двері до культурного обміну та надихають на добрі справи.



Інформаційно-аналітична газета ГРОМАДСЬКОЇ СПІЛКИ «РАДА НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ 2025» (РНСУ) «МІЖКУЛЬТУРНИЙ ДІАЛОГ»

Рішення № 1726 від 21.08.2025 р. Протокол №18 НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Видавець: ГС «РАДА НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ 2025»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ГОЛОВА АВАНЕСЯН Ашот Дадікоєвич ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ КОВАЛЕНКО Людмила Федорівна МАХСМА Степан Григорович КІЧУК Ярослав Валерійович ПЕТКОВ Сергій Валерійович ЧИЖЕВСЬКА Людмила Віталіївна АРАБАДЖИ Олена Семенівна ЛЕВІТАС Фелікс Львович МЕПАРІШВІЛІ Хвича Нодарович КЕЛІОГЛО Василь Григорійович ХАРАКОЗ-ЛАПЄЄВА Марія Олександрівна

Редакція може не поділяти погляди авторів статей. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Авторські статті не рецензуються і не повертаються. Оголошення та листи друкуються мовою оригіналу, реклама — лише державною українською мовою. Листування ведеться лише на сторінках газети. Відповідальність за зміст статей несуть автори. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Додаткова інформація про діяльність Ради та національних спільнот України — на офіційному веб-сайті: www.spilka-radaspilnot.org

Адреса редакції: вул. Василя Тютюнника, буд. 5, м. Київ, 03150, тел.: (044) 227-98-65 <https://spilka-radaspilnot.org>, e-mail: gs_radaspilnot@ukr.net

Головний редактор Ашот Аванесян Літературний редактор Лідія Вакуленко Верстальник-дизайнер Михайло Нестеренко

Віддруковано: ТОВ «Видавництво «Прометей», 04071 м. Київ, вул. Ярославська, буд. 39Г. Підписано до друку 09.12.2025 р. Зам. № 09122025-001. Наклад 1000 прим.